NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.009.05.2017
P/17/107

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/107 – Realizacja zbiorowego zaopatrzenia w wodę mieszkańców gmin wiejskich[1].
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Maciej Mikulski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/94/2017 z dnia 23.05.2017 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ekoprzedsiębiorstwo sp. z o.o. w Mielnie[2], ul. Maczka 44, 76-032 Mielno.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wioletta Dymecka – Prezes Zarządu Spółki[3], pełniąca swoją funkcję od dnia 21.04.2011 r. (dowód: akta kontroli str. 3-5)

II. Ocena kontrolowanej działalności[4]

Ocena ogólna

Spółka w latach 2015 – 2017 (I kwartał) prawidłowo i skutecznie wykonywała swoje obowiązki w zakresie zbiorowego zaopatrzenia mieszkańców w wodę przeznaczoną do spożycia. Eko-P. posiadało zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Mielno[5], wymagane art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniem ścieków[6]. Spółka opracowała i przedstawiła do zatwierdzenia Radzie Gminy[7], regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków, który spełniał wymagania określone w art. 19 ust. 2 uzw. Wnioski taryfowe przedkładane były Wójtowi Gminy terminowo i zawierały wszystkie wymagane dane. Taryfy kalkulowane były na podstawie kosztów faktycznie poniesionych w roku poprzedzającym rok taryfowy, z uwzględnieniem planowanych zmian w roku obowiązywania taryf i ogłaszane były zgodnie z przepisami uzw. Istniejąca sieć wodociągowa i stworzony system monitoringu zapewniał wymaganą jakość wody, jej dostarczanie w wystarczającej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. Zrealizowane w ramach wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń inwestycje pozwoliły na zwiększenie sprzedaży i ograniczenie strat wody. Za przykład dobrej praktyki należy uznać opracowanie i wdrożenie przez Spółkę procedur postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

---

[1] Okres objęty kontrolą od 1.01.2015 r. do 31.03.2017 r. oraz lata wcześniejsze w zakresie zdarzeń i danych niezbędnych do dokonania ocen.
[2] Dalej: „Spółka" lub „Eko-P."
[3] Dalej „Prezes".
[4] Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.
[5] Mielno uzyskało prawa miejskie z dniem 1.01.2017 r. na podstawie § 3 ust. 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19.07.2016 r. w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast, nadania niektórym miejscowościom statusu miasta oraz zmiany nazwy gminy (Dz.U. z 2016 r., poz. 1134) - dalej „Gmina".
[6] Dz. U. z 2017 r., poz. 328 – dalej: „uzw".
[7] Od 1.01.2017 r. Rada Miejska w Mielnie – dalej: „Rada".

- stosowania w umowach o zaopatrzenie w wodę (zawartych z odbiorcami w 2015 r.) zapisów w zakresie warunków wypowiedzenia umowy niezgodnych z art. 6 ust. 3 pkt 6 i art. 8 ust. 1 uzw (dotyczyło to 44 umów, tj. 88% badanej próby),
- naruszenia w ww. umowach obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej i pełnej informacji w zakresie praw i obowiązków stron dotyczących standardów i terminów rozpatrywania reklamacji oraz ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków, wymaganych art. 6 ust. 3 pkt 3 i 5 uzw (dotyczyło to 27 umów, tj. 54% badanej próby),
- przypisania pracownikom, zajmującym się działalnością związaną ze świadczeniem usług w zakresie zaopatrzenia w wodę, w ich zakresach czynności, obowiązków wynikających z regulaminu organizacyjnego, pomimo iż w Spółce taki regulamin nie obowiązywał,
- zatwierdzenia taryfy na 2015 r. niezgodnie z przepisami uzw, poprzez przedłużenie okresu jej obowiązywania:

- bez zatwierdzenia przez Radę w drodze uchwały i na okres powyżej roku, co było niezgodne art. 24 ust. 9a uzw,
- jako kontynuacja dotychczasowej taryfy z 2014 r., zatwierdzonej uchwałą Rady nr XLVI/493/2013 z dnia 28.11.2013 r., która została wydana z naruszeniem prawa, ponieważ taryfy zatwierdzone w taki sposób nie mogły zostać przedłużone na kolejny rok, co stwierdził WSA w wyroku z 12 stycznia 2017 r.[8]

- przesyłania w 6 przypadkach sprawozdań z badań jakości wody w terminie powyżej 7 dni, co było niezgodne z §5 pkt 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi[9].

III. Wyniki kontroli

1. Prawidłowość opracowania regulaminu dostarczania wody oraz rzetelność zawierania z mieszkańcami umów na dostawę wody.

1.1 Przygotowanie organizacyjne i finansowe do realizacji zadań.

Opis stanu faktycznego

Uchwałą nr XL z dnia 3.02.2006 r. Rada zatwierdziła likwidację zakładu budżetowego pod nazwą „Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny w Unieściu" w celu zawiązania jednoosobowej spółki pod nazwą „Zakład Wodociągowo-Kanalizacyjny sp. z o.o."[10]

(dowód: akta kontroli str. 6)

Aktem notarialnym z dnia 5.10.2007 r. reprezentujący Gminę – ówczesny Wójt - Zbigniew Choiński, przekształcił komunalny zakład budżetowy w ZWK sp. z o.o. W akcie określono przedmiot jej działalności: zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług komunalnych, m.in. pobór i uzdatnianie wody, jej rozprowadzanie, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków.

W dniu 30.10.2007 r. ZWK sp. z o.o. uzyskała wpis do Krajowego Rejestru Sądowego[11] pod nr 291460.

(dowód: akta kontroli str. 7-21)

Uchwałami z 30.08.2012 r. i 27.12.2012 r. Rada wyraziła zgodę na rozszerzenie działalności ZWK sp. z o.o., tj. w zakresie odbierania i wywozu odpadów oraz wniesienia przez Gminę aportem mienia w postaci 5 samochodów ciężarowych do wywozu śmieci.

(dowód: akta kontroli str. 22-26)

[8] II SA/Sz 1174/14
[9] Dz. U. z 2015 r., poz. 1989 – dalej: „rozporządzenie ws. jakości wody"
[10] Dalej: ZWK sp. z o.o.
[11] Dalej: „KRS"

Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników podjęło w dniu 04.10.2016 r. uchwały nr 12/2016 i 13/2016 w sprawie zmiany tekstu jednolitego Aktu Założycielskiego Spółki, na mocy którego od dnia 04.01.2017 r. ZWK sp. z o.o. zmieniła nazwę na Ekoprzedsiębiorstwo Sp. z o.o.[12] z siedzibą w Mielnie.

(dowód: akta kontroli str. 27-44)

Zakres działalności prowadzonej przez Spółkę przewidziany w latach 2015-2017 (do 31.03.) w KRS to: pobór i uzdatnianie wody (z wyłączeniem działalności usługowej), odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, gospodarowanie odpadami zagospodarowanie, kupno, wynajem i sprzedaż nieruchomości na własny rachunek, prace badawczo-rozwojowe oraz działalność usługowa[13].

(dowód: akta kontroli str. 6, 142)

Spółka posiadała, stosownie do art. 16 ust. 1 uzw, zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy, wydane przez Wójta Gminy Mielno dla ZWK sp. z o.o. w dniu 4.12.2007 r.

(dowód: akta kontroli str. 45-47)

Przyjęta[14] struktura organizacyjna przewidywała funkcjonowanie działów: Księgowości, Zbytu i Kontrolingu, Eksploatacji, Techniczny, Oczyszczalni Ścieków oraz Gospodarkami Odpadami.
Z zakresów czynności kierowników działów wynikały zadania w zakresie, m.in.:
- Zbytu i Kontrolingu – przygotowanie, realizacja, odbiór i rozliczanie umów o dostarczanie wody, analiza ilości dostarczanej wody dla każdego klienta mająca na celu wykluczenie możliwości kradzieży i nieopomiarowanych rozbiorów wody, kontrola podejść wodomierzowych, montażu i eksploatacji wodomierzy, modułów i liczników,
- Eksploatacji – konserwacja sieci i urządzeń wod.-kan., w tym sporządzanie rocznych planów remontowych, zlecenia, przygotowanie dokumentacji projektowej i nadzór nad prowadzeniem inwestycji i remontów,
- Technicznego – wydawanie zaświadczeń o możliwości wykonania sieci i przyłączy wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, warunków technicznych na przyłączenie wody i odprowadzanie ścieków, prowadzenie rejestru wydawanych warunków i uzgodnień oraz komputerowej ewidencji sieci wod-kan., ewidencja w bazie komputerowej awarii tej sieci, nadzór nad prowadzonymi inwestycjami i remontami, inwentaryzacja sieci i urządzeń wod-kan., monitoring i sterowanie urządzeniami pompowni ścieków, zbiornika retencyjnego i ujęcia wody.

(dowód: akta kontroli str. 48-59)

Liczba zatrudnionych w Spółce pracowników, zajmujących się zbiorowym zaopatrzeniem w wodę wzrosła z 31 (wg stanu na dzień 31.12.2014 r.) do 36 (na dzień 31.12.2016 r.). Stan ich zatrudnienia na dzień 31.03.2017 r. wyniósł 35.

(dowód: akta kontroli str. 87-89)

Zakresy obowiązków ww. pracowników określały: obowiązki na stanowisku pracy (ogólne, z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy), ich prawa i zakres odpowiedzialności oraz szczegółowe zakresy obowiązków, w których wskazano m.in.,

---

[12] Akt notarialny z dnia 04.10.2016 r.

[13] W zakresie m.in. rozprowadzania wody, rozbiórki obiektów budowlanych; wykonywanie robót ziemnych, wykopów i wierceń geologiczno-inżynierskich, robót ogólnobudowlanych w zakresie rurociągów, linii elektroenergetycznych, elektrotrakcyjnych i telekomunikacyjnych, instalacji elektrycznych, instalacji centralnego ogrzewania i wentylacyjnych, instalacji wodno-kanalizacyjnych, wynajmu sprzętu budowlanego, konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, sprzedaż hurtowa materiałów budowlanych i wyposażenia sanitarnego, wyrobów metalowych oraz sprzętu hydraulicznego i grzejnego, transportu drogowego, wynajmu samochodów osobowych, ciężarowych z kierowcą oraz maszyn i urządzeń, transportu rurociągowego, transmisji i przetwarzania danych, działalności geodezyjnej i kartograficznej.

[14] Zarządzeniem Prezesa Zarządu Spółki nr 5A/2015 z 1.09.2015 r.

że „z tytułu obowiązków na stanowisku pracy pracowników obowiązuje regulamin organizacyjny", który miał stanowić załącznik przedmiotowego zakresu czynności. Spółka nie posiadała obowiązującego regulaminu organizacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 48-86)

Według stanu na dzień 31.03.2017 r. łączna długość sieci wodociągowej obsługiwanej przez Spółkę wynosiła 142,3 km, z czego sieć w wieku do 20 lat stanowiła 42,5%, od 20 do 60 lat – 57,1% oraz powyżej 60 lat – 0,4%. Długość sieci magistralnej wynosiła 38,7 km, zaś rozdzielczej - 103,8 km, w tym 2.863 przyłącza o łącznej długości 5,4 km. Ww. sieć korzystała z 2 ujęć wody i objęto nią wszystkie 7 sołectw (10 wsi) oraz Miasto Mielno[15]. Do sieci przyłączono 98,4% nieruchomości na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 87-92)

1.2 Opracowanie regulaminu dostarczania wody.

Stosownie do wymogów art. 19 ust. 1 uzw Spółka opracowała i przedstawiła do zatwierdzenia Radzie, regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy. Ww. regulamin został zatwierdzony uchwałą[16] Rady z 29.05.2015 r. i spełniał wymagania określone w art. 19 ust. 2 uzw tj. określał prawa i obowiązki przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego oraz odbiorców usług, w tym: minimalny poziom świadczonych usług, szczegółowe warunki i tryb zawierania umów z odbiorcami, sposób rozliczeń w oparciu o ceny i stawki opłat ustalone w taryfach, warunki przyłączania do sieci, techniczne warunki określające możliwości dostępu do usług wodociągowo-kanalizacyjnych (w tym sposób dokonywania odbioru wykonanego przyłącza), sposób postępowania w przypadku niedotrzymania ciągłości usług i odpowiednich parametrów dostarczanej wody i wprowadzanych do sieci ścieków, standardy obsługi odbiorców usług (w szczególności sposoby załatwiania reklamacji oraz wymiany informacji dotyczących w szczególności zakłóceń w dostawie wody i odprowadzaniu ścieków), jak również warunki dostarczania wody na cele przeciwpożarowe.

(dowód: akta kontroli str. 101-119)

W regulaminie zobowiązano odbiorców usług Spółki do umożliwienia osobom reprezentującym Spółkę wstępu na teren nieruchomości lub obiektu budowlanego w celu instalacji lub demontażu wodomierzy, przeprowadzania kontroli wodomierzy i urządzeń pomiarowych, dokonywania ich odczytu, przeglądów napraw urządzeń Eko-P., odcięcia przyłącza wodociągowego, założenia plomb na zamkniętych zaworach, usunięcia awarii. Jeżeli zaopatrzenie w wodę następować miałoby przy celowo uszkodzonych lub pominiętych wodomierzach Spółka zastrzegła możliwość naliczenia opłat na podstawie 10-krotności cen i stawek opłat określonych w taryfie dla danej grupy taryfowej oraz odcięcia dostawy wody w przypadku stwierdzenia jej nielegalnego poboru.

(dowód: akta kontroli str. 112-116)

1.3 Zawieranie z mieszkańcami umów na dostawę wody.

Dostarczanie wody przez Spółkę odbywało się na podstawie umów zawartych między Eko-P., a odbiorcami usług. Liczba zawartych umów z konsumentami wyniosła: 108 (2015 r.), 116 (2016 r.) i 20 (I kwartał 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 88, 97)

W ww. okresie Spółka odmówiła zawarcia umowy na dostarczanie wody jednemu ubiegającemu się wnioskodawcy. Pismem z dnia 24.11.2016 r. negatywnie rozpatrzono wniosek na podpisanie odrębnej umowy na dostarczanie wody osoby

[15] Stan na 31.03.2017 r.
[16] Nr IX/110/2015

zameldowanej na terenie ogródków działkowych będących własnością Rodzinnego Ogrodu Działkowego „Rokitnik”[17].
Jak wyjaśniła Prezes powodem ww. odmowy był fakt, że dla zasilania w wodę ogrodów jest podpisana umowa na wodomierz główny i zasilanie poszczególnych działek warzywno-rekreacyjnych odbywa się według wewnętrznego regulaminu RODR.

(dowód: akta kontroli str. 128-130, 142)

Kontrola 50 umów na dostarczanie wody zawartych z odbiorcami w 2015 r. wykazała, że:
- 23 na 50 umów (46%) zawierało wszystkie elementy wymagane art. 6 uzw, dotyczących: ilości i jakości świadczonych usług wodociągowych lub kanalizacyjnych oraz warunków ich świadczenia; sposobu i terminów wzajemnych rozliczeń; praw i obowiązków stron umowy; warunków usuwania awarii przyłączy wodociągowych lub przyłączy kanalizacyjnych będących w posiadaniu odbiorcy usług; procedur i warunków kontroli urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych; okresu obowiązywania umowy oraz odpowiedzialności stron za niedotrzymanie warunków umowy, w tym warunków wypowiedzenia; w 27 przypadkach (54% badanych umów) stwierdzono brak postanowień wymaganych art. 6 ust. 3 pkt 3 i 5 uzw, dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu, o których mowa w art. 18 uzw oraz zawartej informacji, gdzie, kiedy i w jakiej formie można wnieść reklamację oraz kiedy Spółka powinna ją rozstrzygnąć[18],
- w żadnej z 50 badanych umów nie stwierdzono niedozwolonych klauzul w zakresie ograniczenia odpowiedzialności Spółki, nakładania na odbiorcę dodatkowych obowiązków, rozliczenia stron,
- w 6 z 50 umów (12%) nie stwierdzono niedozwolonych klauzul w zakresie warunków odcięcia dostaw wody i rozwiązania umowy; w 44 przypadkach (88% badanych umów) przewidziano rozwiązanie umowy i wstrzymanie dostaw wody z powodu naruszenia przez odbiorcę warunków umowy lub regulaminu, co było niezgodne z art. 8 ust. 1 uzw.

(dowód: akta kontroli str. 122-127)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W szczegółowych zakresach obowiązków pracowników zajmujących się działalnością związaną ze świadczeniem usług w zakresie zaopatrzenia w wodę wskazano m.in., że: „ (…) z tytułu obowiązków na stanowisku pracy pracowników obowiązuje regulamin organizacyjny, który miał stanowić załącznik przedmiotowego zakresu czynności”. Spółka nie posiadała obowiązującego regulaminu organizacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 50-86)

Prezes wyjaśniła, że po zmianie Prezesa Zarządu w roku 2011 okazało się, iż pracownicy nie posiadali nawet zakresów obowiązków. Brak było również schematu organizacyjnego i regulaminu organizacyjnego Spółki. Po dokonaniu podziału na działy i sporządzeniu zakresów obowiązków dla pracowników, Zgromadzenie Wspólników Spółki podjęło decyzję o poszerzeniu zakresu działalności Eko-P. o gospodarkę odpadami i przekazaniu Spółce niezbędnego sprzętu i zakresu zadań do właściwego prowadzenia gospodarki odpadami. W Eko-P. utworzono nowy dział: komunalny. Równolegle Spółka przygotowywała się do pozyskania dofinansowania inwestycji rozbudowy i modernizacji oczyszczalni i nie do końca znane były wymagania UE co do

[17] Dalej: RODR
[18] Stałe i niezawodne dostawy wody są podstawowym prawem odbiorcy, a jednym ze sposobów egzekwowania tego prawa jest procedura reklamacyjna - Decyzja Prezesa UOKiK RLO-1/2015.

sposobu realizacji inwestycji. Ostatecznie Spółka powołała Jednostkę Realizującą Projekt w skład którego wchodzą pracownicy Spółki. W możliwie jak najszybszym czasie dokonamy sporządzenia regulaminu organizacyjnego Spółki, bo również widzimy pilną potrzebę i dzięki temu możliwość lepszej organizacji pracy.

(dowód: akta kontroli str. 155-158)

2. Umowy na zaopatrzenie w wodę zawierały zapisy niespełniające wszystkich wymagań określonych w art. 6 ust. 3 oraz art. 8 ust. 1 uzw, tj:
- w 27 umowach (54% badanej próby) stwierdzono brak zapisów wymaganych art. 6 ust. 3 pkt 5 uzw, dotyczących ustaleń zawartych w zezwoleniu, o którym mowa w art. 18 uzw,
- w 27 umowach stwierdzono brak informacji, gdzie, kiedy i w jakiej formie można wnieść reklamację oraz kiedy Spółka powinna ją rozstrzygnąć, co było niezgodne z art. 6 ust. 3 pkt 3 uzw,
- w 44 umowach (88% badanej próby) zawarto postanowienie o możliwości rozwiązania przez Spółkę umowy i wstrzymanie dostaw wody z powodu naruszenia przez odbiorcę warunków umowy lub regulaminu zbiorowego dostarczania wody, co było niezgodne z art. 8 ust. 1 uzw, zgodnie z którym Spółka może odciąć dostawę wody lub zamknąć przyłącze kanalizacyjne, jedynie w przypadkach gdy: przyłącze wodociągowe lub przyłącze kanalizacyjne wykonano niezgodnie z przepisami prawa; odbiorca usług nie uiścił należności za pełne dwa okresy obrachunkowe, następujące po dniu otrzymania upomnienia w sprawie uregulowania zaległej opłaty; jakość wprowadzanych ścieków nie spełnia wymogów określonych w przepisach prawa lub stwierdzono celowe uszkodzenie albo pominięcie urządzenia pomiarowego; został stwierdzony nielegalny pobór wody lub nielegalne odprowadzanie ścieków, to jest bez zawarcia umowy, jak również przy celowo uszkodzonych albo pominiętych wodomierzach lub urządzeniach pomiarowych.

(dowód: akta kontroli str. 122-127)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że w 2012 r. rozpoczęła się kontrola UOKiK rożnych zagadnień z działalności Spółki. W zakresie kontroli były również umowy z naszymi odbiorcami usług. Ostateczne wyniki kontroli przedłożono Spółce w grudniu 2015 roku. Radca Prawny Spółki monitował tę sprawę w toku postępowania, odbyło się również spotkanie w siedzibie UOKiK w obecności pracowników EKO-P., tj. kierownika Działu Zbytu, radcy prawnego i Prezesa z Dyrektorem UOKiK. Dopiero po otrzymaniu wytycznych mogliśmy przystąpić do zmian w umowach, ponieważ zmiany umów w przypadku naszych klientów (rozproszonych nawet po całym świecie) są bardzo czasochłonne i kosztowne. W uzgodnionym terminie wszystkie poprawione i dostosowane do przepisów umowy zostały odbiorcom przedłożone.

(dowód: akta kontroli str. 155-158)

Ocena cząstkowa

Spółka posiadała zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy, wymagane art. 16 ust. 1 uzw. Stosownie do wymogów art. 19 ust. 1 uzw Spółka opracowała i przedstawiła do zatwierdzenia Radzie, regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków na terenie Gminy. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły stosowania w umowach na dostawę wody postanowień godzących w interesy konsumentów.

2. Prawidłowość opracowania taryfy w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę.

Opis stanu faktycznego

2.1 Wymagania formalne.

W latach 2014-2016 Spółka osiągnęła odpowiednio:

- w 2014 r. - przychody ze sprzedaży ogółem – 12.510,5 tys. zł, z tego przychody ze sprzedaży usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę – 4.336 tys. zł (34,7%)[19],
- w 2015 r. - przychody ze sprzedaży ogółem – 13.636,2 tys. zł, z tego przychody ze sprzedaży usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę – 4.621,4 tys. zł (33,9%)[20],
- w 2016 r. - przychody ze sprzedaży ogółem – 15.854,8 tys. zł, z tego przychody ze sprzedaży usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę – 5.662,5 tys. zł (35,7%)[21].

Przychody Spółki ze sprzedaży usług w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę w I kwartale 2017 r. wyniosły 248,1 tys. zł.

Sprzedaż wody w ww. okresie wykazywała tendencję wzrostową i wyniosła 763,8 tys. m³ (2014 r.), 810,3 tys. m³ (2015 r.), 844,4 tys. m³ (2016 r.) oraz 80,3 tys. m³ (w I kwartale 2017 r.).

Stan środków obrotowych Spółki wyniósł odpowiednio: 5.974,1 tys. zł (2014 r.), 5.203,7 tys. zł (2015 r.), 4.824 tys. zł (2016 r.), 4.913,3 tys. zł (I kwartał 2017 r.). Osiągnięty w ww. okresie zysk netto Spółki, tj. 12,6 tys. zł (2014 r.), 132.8 tys. zł (2015 r.) oraz 818,6 tys. zł (2016 r.) przeznaczany był na głównie zwiększenie kapitału zakładowego (lata 2014-2015 - 100% oraz 2016 r. – 95,3% osiągniętego zysku), a także na zasilenie funduszy specjalnych (w 2016 r.- 4,7% zysku).

(dowód: akta kontroli str. Sprawozdania, 87-89, 143-144)

Liczba pracowników bezpośrednio związanych z wykonywaniem zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę wyniosła wg stanu na koniec: 2014 r. – 31, 2015 r. – 33, 2016 r. – 36 oraz stanu na 31.03.2017 r. – 35 pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 143-144)

Spółka posiadała zatwierdzone[22] zasady (politykę) rachunkowości, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości[23] oraz wyodrębniony system rachunkowości służący do ewidencji zdarzeń gospodarczych w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Ewidencja księgowa Spółki, zgodnie z wymogiem art. 20 ust. 5 uzw, umożliwiała wydzielenie kosztów stałych i zmiennych, przychodów związanych z poszczególnymi rodzajami działalności przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego, a także w odniesieniu do poszczególnych taryf - ustalenie kosztów związanych z działalnością inwestycyjną w poprzednim roku obrachunkowym oraz dokonanie alokacji niezbędnych przychodów według taryfowych grup odbiorców usług.

(dowód: akta kontroli str. 407-441)

W ewidencji księgowej Spółki funkcjonowały wyodrębnione konta w „zespole 5" służące ewidencji zdarzeń gospodarczych dla kosztów poszczególnych działalności, tj. koszty ogólnozakładowe (501), sieci wodociągowej (502), sieci kanalizacyjnej (503), Oczyszczalni Unieście (504), Stacji Uzdatniania Wody[24] w Łazach (505), ujęcia wody WAM (506), zbiornika retencyjnego w Mielnie (507), Oczyszczalni Kiszkowo (508), działalności zbierania odpadów komunalnych (509), wydziałowe wod-kan (521), wydziałowe działalności komunalnej (522).

---

[19] Przychody ze sprzedaży usług kanalizacyjnych – 5.159,3 tys. zł, odbioru odpadów komunalnych – 2.815,7 tys. zł, usług pozostałych – 199,5 tys. zł.

[20] Przychody ze sprzedaży usług kanalizacyjnych – 5.294,2 tys. zł, odbioru odpadów komunalnych – 3.495 tys. zł, usług pozostałych – 225,6 tys. zł.

[21] Przychody ze sprzedaży usług kanalizacyjnych – 6.482,2 tys. zł, odbioru odpadów komunalnych – 3.495 tys. zł, usług pozostałych – 215,2 tys. zł.

[22] Zarządzeniem Prezesa z 20.04.2009 r., aktualizowane zarządzeniami z 20.01.2010 r., 20.06.2013 r., 31.12.2013 r. i 16.06.2014 r.

[23] Dz. U. z 2016 r. poz. 1047, ze zm. –zwana dalej „uor"

[24] Dalej: „SUW"

(dowód: akta kontroli str. 428-441)

Eko-P. posiadało tytuł własności majątku w postaci sieci wodociągowej[25], który został przekazany Spółce przez Gminę w październiku 2007 r. na podstawie aktu notarialnego (umowa spółki) z 5.10.2007 r. Wartość ww. majątku według stanu na dzień 31.03.2017 r. wynosiła 21.556,7 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 27-44, 89, 143)

Spółka nie występowała do Gminy o dodatkowe środki na realizację zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. Według szacunkowych danych Spółki, zapotrzebowanie środków na zadania inwestycyjne, modernizacyjne i remontowe na lata 2017-2021 wynosi ok. 11.500 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 87-89, 142)

Na podstawie art. 21 uzw Eko-P. opracowało „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych na lata 2014-2018[26]. WPRiM został zatwierdzony przez Radę uchwałą nr LV/572/14 z dnia 30.06.2014 r. W planie ujęto inwestycje służące oszczędnemu gospodarowaniu wodą, w tym m.in. inwestycję regulacji ciśnienia i przepływu wraz z lokalizacją wycieków wody na magistrali i sieci wodociągowej, zapewniającą minimalizację strat wody.

(dowód: akta kontroli str. 153-155)

Z zaplanowanych w WPRiM 7 inwestycji dotyczących zaopatrzenia w wodę, zrealizowano 4 o łącznej wartości 755,5 tys. zł, tj. budowę 2 odcinków sieci wodno-kanalizacyjnej w miejscowościach Mielno i Chłopy, opracowanie koncepcji zaopatrzenia Gminy w wodę z zasobów dostępnych na terenie Gminy oraz instalację systemu regulacji ciśnienia i przepływu wraz z lokalizacją wycieków wody na magistrali i sieci wodociągowej. Ww. zadania wykonano ze środków własnych Spółki.
Do realizacji w latach 2017-2018 przewidziano pozostałe 3 inwestycje, tj. budowę drugiej nitki magistrali wodociągowej Koszalin-Mielno (szacunkowy koszt 5.500 tys. zł), budowę odcinka sieci wodno-kanalizacyjnej (200 tys. zł) oraz wodociągu w miejscowości Mielno (40 tys. zł). Na realizację ww. zadań zaplanowano pozyskanie dofinansowania ze środków UE w kwocie 2.925 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 93-94)

Ujęcia wody będące w posiadaniu Spółki nie posiadały ustanowionych stref ochrony bezpośredniej i pośredniej, co nie skutkowało brakiem zapewnienia odpowiedniej jakości ujmowanej wody.

(dowód: akta kontroli str. 130)

Spółka realizowała obowiązki wynikające z art. 24 ust. 2 uzw, tj. opracowywania i przedkładania w terminie 70 dni przed planowanym dniem wejścia taryf w życie, wniosku o ich zatwierdzenie.

(dowód: akta kontroli str. 161-162, 181-182, 273, 349)

W dniu 21.10.2015 r. złożono wniosek o zatwierdzenie taryf na okres od 1.01 do 31.12.2016 r., do którego dołączono szczegółową kalkulację cen i stawek opłat oraz aktualny WPRiM, zgodnie z wymogami art. 24 ust. 3 uzw. Ww. taryfa weszła w życie w trybie art. 24 ust. 8 ww. uzw tj. bez uchwały Rady.

(dowód: akta kontroli str. 181-270)

Wnioski o przedłużenie okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy w trybie art. 24 ust. 9a uzw złożono:

[25] Administrowanej wcześniej przez komunalny zakład budżetowy.
[26] Dalej: „WPRiM".

- w dniu 23.10.2014 r – o przedłużenie obowiązywania taryfy na okres 1 roku (tj. od 1.01. do 31.12.2015 r.),
- w dniu 18.10.2016 r. o przedłużenie obowiązywania taryfy na okres 6 miesięcy (tj. od 1.01.do 30.06.2017 r.),
- w dniu 18.04.2017 r. o przedłużenie obowiązywania taryfy na okres 6 miesięcy (tj. od 1.07.do 31.12.2017 r.),

Do ww. wniosków o przedłużenie obowiązywania taryfy dołączono zgodnie z wymogami art. 24 ust. 9b i 9c uzw informacje dotyczące zakresu świadczonych usług i warunków ekonomicznych uzasadniających przedłużenie obowiązywania dotychczasowych taryf oraz aktualny WPRiM.

(dowód: akta kontroli str. 161-173, 273-311, 349-371)

Rada zgodnie z art. 24 ust. 9c uzw tj. w drodze uchwały zatwierdziła przedłużenie obowiązywanie taryf na: okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2017 r. (uchwała nr XXVIII/337/2016 z 18.11.2016 r.) oraz od 1 lipca 31 grudnia 2017 r. (uchwała XXXVI/445/2017 z 26.05.2016).

(dowód: akta kontroli str. 383-384)

Przedłużenie taryfy na 2015 r. nastąpiło bez jej zatwierdzenia przez Radę. Pismem z 5.12.2014 r. Wójt Gminy poinformowała Spółkę, że Rada nie spełniła wymogu proceduralnego zatwierdzenia taryf na 2015 r. z powodu nieukonstytuowaniu się jej organów po wyborach, co według Wójt należało rozumieć jako zatwierdzenie taryfy w trybie art. 24 ust. 8 uzw.

(dowód: akta kontroli str. 180)

Taryfy zostały ogłoszone przez Spółkę zgodnie z wymaganiami art. 24 ust. 7 i ust. 9 uzw, a okres ich obowiązywania był zgodny z art. 24 ust. 9a i 10 uzw i wynosił 1 rok (taryfy na lata 2015-2016) oraz 6 miesięcy (2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 178-179, 271-272, 347-348, 372-373)

2.2 Prawidłowość opracowanych taryf.

Przyjęte do stosowania taryfy przedstawiały następujące ceny za dostarczaną wodę:
a) 2015 r.
- taryfa W1 - obowiązująca w okresie od 1.01 do 30.06 i od 1.09 do 31.12 (dla wszystkich odbiorców) oraz w okresie od 1.07 do 31.08 (dla odbiorców, którzy w okresie od 1.07 do 31.08 nie przekroczyli średniomiesięcznego zużycia z okresu od 01.01 – 30.06) - 3,83 netto za m³ (4,14 zł brutto),
- taryfa W2 - obowiązująca w okresie od 1.07 do 31.08 (dla odbiorców nie spełniających kryterium zużycia wody dla taryfy W1) – 7,67 zł za m³ (8,28 zł brutto),

b) lata 2016-2017
- taryfa W1 - obowiązująca w okresie 1.01 do 30.06 i od 1.09 do 31.12 (dla wszystkich odbiorców) – 4,76 za m³ (5,14 zł brutto),
- taryfa W2 - obowiązująca w okresie od 1.07 do 31.08 (dla wszystkich odbiorców) – 8,87 zł za m³ (9,58 zł brutto).

(dowód: akta kontroli str. 143, 178, 272, 347, 372)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że podstawę różnicowania taryf W1 i W 2 stanowiły koszty jakie Spółka ponosi w okresie sezonu letniego, kiedy to podstawę zaopatrzenia stanowi woda zakupiona z Miejskich Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Koszalinie[27], (zdecydowanie droższa od wody z własnego ujęcia) oraz w okresie „poza sezonem", kiedy podstawowe zaopatrzenie w wodę zapewnia ujęcie własne w Łazach.

[27] Dalej: „MWiK Koszalin"

(dowód: akta kontroli str. 128-132)

Taryfy obowiązujące w 2015 r. były przedłużeniem taryf kalkulowanych na rok 2013, zatwierdzonych uchwałą Rady nr XXXII/346/12 z 29.11.2012 r. oraz na okres od 1.01. do 31.12.2014 r - uchwałą nr XLVI/493/2013 z dnia 28.11.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 178-180, 442-443)

Wyrokiem z dnia 19.08.2015 r. (II SA/Sz 1173/14)[28] Wojewódzki Sąd Administracyjny[29] w Szczecinie stwierdził, że zaskarżona uchwała Rady nr XXXII/346/12 z 29.11.2012 r. została wydana z naruszeniem prawa, z powodu:
- użycia w taryfie pojęcia ścieków komunalno-przemysłowych, co zdaniem WSA było niezgodne z art. 2 pkt 10 i 11 uzw,
- obowiązywania w jednym okresie (miesiące lipiec-sierpień) 2 taryf W1 - dla odbiorców, którzy w okresie od 01.07 do 31.08.2013 r. nie przekroczyli średniomiesięcznego zużycia z okresu od 01.01 do 30.06.2013 r., co zdaniem WSA naruszało art. 2 art. 2 pkt 13 uzw.

W dniu 7.10.2015 r. Kancelaria Prawna K. i Wspólnicy sp. k. wydała opinię prawną w sprawie audytu wniosku Spółki o zatwierdzenie ww. taryf dla zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków na okres od 1.01 do 31.12.2013 r. W ww. opinii oceniono, że:
- wniosek był kompletny - podano wszystkie wymagane prawem informacje,
- ustalone taryfy odpowiadały wymogom formalno-prawnym,
- Spółka ustalając poziom kosztów uwzględniła koszty związane ze świadczeniem usług, poniesione w poprzednim roku obrachunkowym, ustalonym na podstawie ewidencji księgowej z uwzględnieniem planowanych zmian tych kosztów, warunków ekonomicznych oraz wielkości usług,
- przeprowadzona weryfikacja kosztów na podstawie ewidencji księgowej wskazuje, że niezbędne przychody zostały ustalone na podstawie właściwych kosztów rodzajowych,
- wszystkie przyjęte wskaźniki wzrostu kosztów zostały ustalone z zachowaniem przepisów rozporządzenia Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków[30],
- nie stwierdzono w niezbędnych przychodach kosztów niecelowych.

(dowód: akta kontroli str. 444-451)

Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 26.10.2016 r. (II GSK 1145/16)[31] oddalił skargę kasacyjną Gminy do ww. wyroku, stwierdzając jednak w uzasadnieniu, że WSA w wyroku z 19.08.2015 r. „wadliwie zakwestionował wyodrębnienie taryfowych grup odbiorców W1 i W2".

Opracowana i zatwierdzona taryfa na 2016 r. (obwiązująca także w 2017 r.) spełniała wymagania określone w § 3 pkt 1 lit. a, c i d rozporządzenia w sprawie taryf.

(dowód: akta kontroli str. 181-272)

Spółka kalkulując taryfę obowiązującą w latach 2016-2017 ustaliła niezbędne przychody dla potrzeb obliczenia taryfowych cen i stawek opłat na podstawie danych księgowych zaewidencjonowanych w systemie księgowym na wyodrębnionych kontach księgowych za okres 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku tj. od 1.09.2014 r. do 31.08.2015 r.

---

[28] Lex nr 1813973.
[29] Dalej: „WSA"
[30] Dz.U. z 2006 r. Nr 127, poz. 886, ze zm. – dalej „rozporządzenie w sprawie taryf"
[31] Lex nr 2206938.

Dla obliczenia taryfy na 2016 r. Spółka uwzględniła koszty eksploatacji i utrzymania, w tym: amortyzację, podatki i opłaty, opłaty za korzystanie ze środowiska, koszty zakupionej przez siebie wody, spłaty rat kapitałowych ponad wartość amortyzacji lub umorzenia spłaty odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, należności nieregularne i marżę zysku oraz zasadnie ujmowano koszty w poszczególnych pozycjach taryfowych. Przeprowadzona weryfikacja kosztów na podstawie ewidencji księgowej wykazała, że niezbędne przychody zostały ustalone na podstawie właściwych kosztów rodzajowych, związanych ze świadczeniem usług zaopatrzenia w wodę (nie stwierdzono w niezbędnych przychodach kosztów niecelowych)[32].

(dowód: akta kontroli str. 452-502)

Spółka nie ustaliła zasad ponoszenia kosztów związanych z dokonywaniem darowizn, sponsoringu, promocji. Ww. koszty nie były uwzględniane w cenach taryfowych.
Z wyjaśnień Prezesa wynika, że w ww. przypadkach Spółka określa indywidualnie cel i zasady takich wydatków.

(dowód: akta kontroli str. 128-132, 142)

Wyodrębnienie taryf W1 i W2 zapewniało motywowanie odbiorców usług do racjonalnego korzystania z wody, zgodnie z § 13 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia ws. taryf.

(dowód: akta kontroli str. 142)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że po zastosowaniu zróżnicowania cen na wodę w sezonie letnim, zauważono ze strony mieszkańców jak i przedsiębiorstw prowadzących na terenie Gminy działalność związaną z sezonowym wynajem kwater lub pokoi (kwatery, pensjonaty, hotele) zwiększenie starań w kierunku oszczędnego gospodarowania zasobami wody dostarczanej im przez Spółkę. Zaczęto w dużej ilości stosować perlatory (napowietrzacze) na punktach poboru wody, wpływające na zmniejszenie nawet o 30% zużycia wody przez turystów. Dodatkowo zauważono coraz liczniej stosowanie baterii czasowych wyłączających się samoczynnie po upływie określonego czasu. Zwiększyła się również ilość zgłaszanych awarii, zarówno na instalacjach wewnętrznych u odbiorców usług (prośby o odliczenie ścieków), jak i zgłaszanych cieknących hydrantów i ewentualnych stoisk wody (w celu sprawdzenia czy to nie jest awaria na sieci wodociągowej).

(dowód: akta kontroli str. 128-132)

W latach 2015-2017 do Spółki nie wpływały wnioski dotyczące zaniżonej jakości i ilości dostarczanej wody. Spółka nie udzielała odbiorcom obniżki wody za niedopełnienie lub niespełnienie przez Spółkę dostarczania wody odpowiedniej jakości, wystarczającej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. Eko-P. również z własnej inicjatywy takiej ulgi nie stosowało.

(dowód: akta kontroli str. 142)

We wnioskach taryfowych Spółka prezentowała dane w zakresie wielkości produkcji wody, jej zakupu, zużycia technologicznego i prognozowanej sprzedaży oraz wielkości wody niesprzedanej. Spółka podsiadała zamontowane wodomierze pokazujące zużycie technologiczne wody.

(dowód: akta kontroli str. 161-173, 181-270, 273-346, 349-371)

Ww. wielkości kształtowały się w latach 2014-2017 następująco:
- produkcja wody: 255 tys. m³ w 2014 r., 233,8 tys. m³ w 2015 r., 333,2 tys. m³ w 2016 r. i 84,2 tys. m³ w I kwartale 2017 r.
- zakup hurtowy wody: 725,5 tys. m³ w 2014 r., 746,8,8 tys. m³ w 2015 r., 679,1 tys. m³ w 2016 r. i 26,7 tys. m³ w I kwartale 2017 r.,

[32] Próba 200 zapisów księgowych.

- sprzedaż wody: 763,7 tys. m³ w 2014 r., 810,3 tys. m³ w 2015 r., 844,4 tys. m³ w 2016 r. i 80,3 tys. m³ w I kwartale 2017 r.,
- zużycie technologiczne (opomiarowane): 40 tys. m³ w 2014 r., 26 tys. m³ w 2015 r., 22,8 tys. m³ w 2016 r. i 4,8 tys. m³ w I kwartale 2017 r.

W latach 2014-2016 nastąpił wzrost sprzedaży o 80,6 m³ (10,6%) i produkcji wody o 78,3 m³ (30,7%) oraz spadek ilości wody kupowanej o 46,4 m³ (6,4%).

Ilość niesprzedanej wody w latach 2014-2016 wyniosła odpowiednio 216,6 tys. m³, 170,3 tys. m³ i 167,9 tys. m³ i zwiększała cenę 1m³ wody w latach 2015-2016 dla taryfy W1 o 0,74 zł i 0,76 zł, dla taryfy W2 o 1,34 zł i 1,41 zł.

(dowód: akta kontroli str. 87-89, 134, 143-144)

Na ilość wody niesprzedanej największy wpływ miała wielkość strat, która wynosiła 185,8 tys. m³ (18,9% ilości wody zakupionej i wyprodukowanej) w 2014 r., 144,3 tys. m³ (14,7%) w 2015 r. i 145,2 tys. m³ (14,3%) w 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 87-89, 143-144)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że w celu eliminacji strat Spółka:
- wymieniła na terenie całej Gminy wodomierze na wodomierze o wysokiej klasie dokładności (klasa C) wraz z analizą ich przepływów i doborem właściwych średnic wodomierzy do zapotrzebowania odbiorcy, co przyczyniło się do pomiaru wody pobieranej na przyłączach nawet przy minimalnym przepływie, który nie był wychwytywany przez wodomierze o niżej klasie dokładności.

(dowód: akta kontroli str. 128-131, 160)

Spółka posiadała aktualne pozwolenia wodnoprawne na pobór wody z posiadanych ujęć wody zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 37 pkt 1 ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne[33].

(dowód: akta kontroli str. 135-138)

Należności Spółki z tytułu dostaw i usług wynosiły na koniec 2015 r. – 788,6 tys. zł i 2016 r. – 832,3 tys. zł oraz na dzień 31.03.2017 r. – 693,5 tys. zł. Należności z terminem zapadalności powyżej 30 dni wynosiły na koniec 2015 r. – 726 tys. zł (92,1% należności), 2016 r. – 310,2 tys. zł (37,3%).

W latach 2015-2016 Spółka utworzyła rezerwy na należności nieregularne osób fizycznych w łącznej kwocie 56 zł. W ww. okresie nie wystąpiły należności przedawnione. Spółka nie posiadała przyjętej procedury określającej zasady prowadzenia windykacji.

(dowód: akta kontroli str. 87-89, 142-143, 301, 399)

Prezes wyjaśniła, że Spółka stosuje praktykę dwukrotnego wezwania do uregulowania zadłużenia, każde po 7 dni, w przypadku braku odzewu informujemy, że jeżeli należność nie zostanie uregulowana w ciągu 21 dni nastąpi odcięcie wody, a jeżeli to nie skutkuje przygotowywany zostaje wniosek do sądu o nakaz zapłaty, a następnie egzekucja komornicza.

(dowód: akta kontroli str. 128-133)

Analiza sposobu postępowania wobec 5 dłużników, których łączne zobowiązanie wobec Spółki na koniec 2014 r. wyniosło 242.450 zł wykazała, że:
- do ww. dłużników wysłano łącznie 52 upomnienia,
- w 1 przypadku wyjaśniono reklamację i nastąpiła całkowita spłata zadłużenia,
- w 3 przypadkach zawarto porozumienia i rozkładano płatność na raty lub odraczano termin płatności,
- działania windykacyjne okazały się skuteczne - łączne zobowiązanie ww. dłużników na dzień 31.05.2107 r. wyniosło 232.625 zł tj. o 9.825 zł mniej.

[33] Dz. U. z 2017 r. poz. 1121 – zwane dalej „prawo w."

(dowód: akta kontroli str. 385-386)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zatwierdzenie taryfy na 2015 r. nastąpiło niezgodnie z przepisami uzw.
Przedłużenie okresu obowiązywania dotychczasowej taryfy nastąpiło:
- bez jego zatwierdzenia przez Radę w drodze uchwały, co było niezgodne art. 24 ust. 9a uzw,
- po wcześniejszym przedłużeniu obowiązywania taryfy (w okresie od 1.01. do 31.12.2013 r.) na okres jednego roku (od 1.01 do 31.12.2014 r.) w wyniku czego obowiązywanie taryfy z 2013 r. przedłużono na kolejny rok tj. na okres powyżej roku, co było niezgodne z art. 24 ust. 9a uzw[34],
- jako kontynuacja dotychczasowej taryfy z 2014 r., zatwierdzonej uchwałą Rady nr XLVI/493/2013 z dnia 28.11.2013 r., która została wydana z naruszeniem prawa, pomimo że taryfy zatwierdzone w taki sposób nie mogły zostać przedłużone na kolejny rok, co stwierdził WSA w wyroku z dnia 12.01.2017 r.[35]

(dowód: akta kontroli str. 161-179, 383-384)

Taryfy obowiązujące w 2015 r. były przedłużeniem taryf kalkulowanych na rok 2013 i zatwierdzonych uchwałą Rady nr XXXII/346/12 z 29.11.2012 r. Następnie Rada w drodze uchwały zatwierdziła przedłużenie obowiązywania ww. taryf na okres od 1.01. do 31.12.2014 r. (uchwała nr XLVI/493/2013 z dnia 28.11.2013 r.).

(dowód: akta kontroli str. 161-179, 383-384)

Pismem z 5.12.2014 r. Wójt Gminy poinformowała Spółkę, że Rada nie spełniła wymogu proceduralnego zatwierdzenia uchwałą kolejnego przedłużenia ww. taryf na 2015 r. z powodu nieukonstytuowania się jej organów po wyborach, co według pani Wójt było równoznaczne z zastosowaniem art. 24 ust. 8 uzw.

(dowód: akta kontroli str. 180)

Wyrokiem z dnia 12.01.2017 r. (II SA/Sz 1174/14)[36] WSA stwierdził, że uchwała Rady nr XLVI/493/2013 z dnia 28.11.2013 r. w sprawie przedłużenia czasu obowiązywania dotychczasowych taryf została wydana z naruszeniem prawa, gdyż w ocenie Sądu, nieprawidłowo zatwierdzone taryfy (tj. uchwałą Rady z 29.11.2012 r. podjętą z naruszeniem prawa) nie mogły zostać przedłużone na kolejny rok.

Wyrokiem z dnia 12 stycznia 2017 r. (II SA/Sz 1174/14) WSA w Szczecinie stwierdził, że uchwała w sprawie przedłużenia czasu obowiązywania dotychczasowych taryf została wydana z naruszeniem prawa, ponieważ zatwierdzone z naruszeniem prawa taryfy nie mogły zostać przedłużone na kolejny rok.
Wyrokiem z dnia 2 października 2014 r. (IISA/Lu 667/14)[37] WSA w Lublinie stwierdził, że przedsiębiorstwa wodno-kanalizacyjne mogą wielokrotnie przedłużać okres obowiązania taryf z zastrzeżeniem, że łączny czas tych przedłużeń nie może przekroczyć 1 roku.

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że przedłużenie taryf na rok 2015 nastąpiło tylko na podstawie pozytywnej weryfikacji Wójta, ponieważ w dniu, w którym upływał termin na zatwierdzenie taryf w drodze uchwały, Rada (nowo wybrana) była jeszcze nieukonstytuowana. Spółka wnioskowała o przedłużenie taryf, ponieważ wada dotyczyła uchwały (niezgodność z wnioskiem taryfowym Spółki), a nie samej taryfy.

[34] Wyrok WSA z dnia 2 października 2014 r. II SA/Lu 667/14
[35] II SA/Sz 1174/14
[36] Lex nr 2198028.
[37] Lex nr 1534267.

Ponadto trwało postepowanie odwoławcze w kolejnych instancjach i dopiero ich wynik rozstrzygnął o bezzasadności skargi.
Prezes wyjaśniając przyczyny kolejnego przedłużenia ww. taryf wskazała na niejasne zapisy art. 24 ust. 9a i 10 uzw oraz brak orzecznictwa w ww. sprawie. Spółka podobnie jak inne podmioty interpretowała te przepisy jako pozwalające na niejednokrotne przedłużanie dotychczasowej taryfy na okres nie przekraczający 1 roku. Dopiero wyrok WSA Lublin z 2.10.2014 r. stwierdził, że na podstawie art. 29 ust. 9a uzw taryfa może zostać przedłużona wielokrotnie ale łączny okres tych przedłużeń nie może przekroczyć 1 roku. W momencie składania wniosku o przedłużenie taryfy na 2015 r. ww. wyrok był nieznany Spółce oraz nieprawomocny.

(dowód: akta kontroli str. 156-160)

Ocena cząstkowa

Spółka posiadała aktualne pozwolenia wodnoprawne na pobór wody z posiadanych ujęć wody zgodnie z art. 122 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 37 pkt 1 ustawy Prawo wodne. Eko-P. rzetelnie sporządzało wnioski taryfowe. Taryfy w składanych wnioskach taryfowych kalkulowane były na podstawie kosztów faktycznie poniesionych w roku poprzedzającym rok taryfowy z uwzględnieniem planowanych zmian w roku obowiązywania taryf i ogłaszane były zgodnie z przepisami uzw. W konsekwencji wpływy uzyskiwane ze sprzedaży wody pokrywały wszystkie koszty. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły zatwierdzenia taryf na 2015 r., niezgodnie z przepisami uzw.

3. Nadzór nad zbiorowym zaopatrzeniem w wodę.

3.1 Nadzór nad niezawodnością dostarczania wody w wystarczającej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem.

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 31.03.2017 r. sieć przewodów wodociągowych Spółki zbudowana była z rur: stalowych (17,1 km), z żeliwa szarego (10,1 km), z polietylenu (80,6 km), poliwęglanu (24,3 km) oraz innych materiałów (10,4 km). Ww. sieć poddawano przeglądom, w celu spełnienia wymogów w art. 61 pkt 2 i art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane[38]. Wyniki kontroli dokumentowano protokołami kontroli oraz zapisami w książkach obiektów budowlanych SUW w Łazach i zbiornika retencyjnego w Mielnie.

(dowód: akta kontroli str. 95, 540-558)

Istniejący monitoring sieci wodociągowej Spółki obejmował sterowanie i kontrolę przepływu wody zakupionej od MWiK w Koszalinie i pobranej z ujęcia własnego w Łazach oraz dystrybucję wody na teren Gminy Mielno ze zbiornika retencyjnego wody w Mielnie. Zakres mierzonych i rejestrowanych parametrów obejmował: ilość wody i kierunki przepływu wody z Koszalina i Łaz, ciśnienia wody w punktach pomiarowych, wielkość ubytków wody na odcinkach pomiarowych, możliwość zdalnego sterowania armaturą odcinającą. Monitoring automatyczny (ciągły i rejestrowany) funkcjonuje od 2012 r. i zakresem pomiarów obejmuje: zdalną regulację przepływu i ciśnienia oraz rejestrację zdarzeń występujących na sieci (komora BOWID Koszalin, zbiornik retencyjny Mielno, komora Urząd Miejski, komora PVI Unieście, ujęcie wody i stacja uzdatniania wody Łazy). Dodatkowo ujęcie wody w Łazach objęte jest pełnym automatycznym procesem technologicznym ujmowania i uzdatniania wody z rejestracją płukania i dystrybucji wody. W wyniku zastosowania ww. czynności nadzoru i monitoringu oraz zdalnego sterowania armaturą odcinającą, w kwietniu 2017 r. zwiększono sprzedaż wody z ujęcia własnego oraz zminimalizowano jej straty na

[38] Dz.U. z 2017 r., poz. 1332.

skutek występowania awarii losowych (poprzez możliwość zdalnego odcinania stref zasilania wodą oraz zmiany kierunków przepływu w strefach).

(dowód: akta kontroli str. 374-376)

W latach 2014 – 2015 pomiary ciśnienia wody w przewodach i natężenia przepływu wody prowadzono w 3 miejscach pomiarowych całodobowo, zaś w okresie 2016-2017 (I kw.) w 4 miejscach (pomiary ciśnienia) i 5 miejscach (pomiary natężenia). Badanie szczelności przewodów (kontrolę wycieków) całej sieci na terenie Gminy i magistrali w okresie 2014-2017 (I kwartał) zlecono 2-krotnie firmom zewnętrznym[39]. Badanie wskazało prawdopodobne wystąpienie: kilku małych wycieków wody przy hydrancie w miejscowości Łazy oraz 2 niewielkich nieszczelności na magistrali Koszalin – Mścice.

(dowód: akta kontroli str. 97-98, 572-582)

Prezes wyjaśniła, m.in. że Spółka kontroluje stan oraz ciągle monitoruje wszystkie zjawiska mające wpływ na minimalizację strat wody. Wszystkie ujawnione awarie i wycieki są naprawiane na bieżąco. Spadek strat wody z roku na rok potwierdza skuteczność ww. działań.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

Spółka w celu obniżenia strat wody w sieci wodociągowej w latach 2014-2017 (I kwartał) wykonała zlecenie monitoringu wycieku w sieci, montaż sterowania ciśnieniem w komorze BOWID-Koszalin, budowę 2 komór regulacji przepływu i ciśnienia w Mielnie. Łączne koszty ww. działań wyniosły 235 tys. zł W efekcie tych działań uzyskano lokalizację i usunięcie wycieków, ograniczenie strat wody na magistrali, większe wykorzystanie wody z ujęcia własnego oraz ograniczenie zakupu wody od MWiK Koszalin.

(dowód: akta kontroli str. 98-99)

W latach 2015-2017 (I kw.) wystąpiło 106 awarii sieci wodociągowej z tego w 2015 r. - 34, w 2016 r. – 69 i w I kw. 2017 r. – 3 awarie. Wskaźnik intensywności (liczba awarii na 1 km sieci) wyniósł 0,24 w 2015 r., 0,46 w 2016 r. i 0,02 w I kwartale 2017r. Średni czas trwania pojedynczej awarii, licząc od momentu zgłoszenia awarii do uruchomienia naprawionego odcinka sieci wyniósł 2,68 h w 2015 r., 2,52 h – w 2016 r. i 1 h - w I kw. 2017 r. przy czym maksymalny czas wyniósł 20,5 h zaś minimalny czas trwania awarii wyniósł 0,4 h. Awarie były usuwane przez Spółkę we własnym zakresie, a w toku ich usuwania Spółka podejmowała czynności, mające na celu zabezpieczenie wody przed zanieczyszczeniem i zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego wody, tj. płukanie sieci, informowanie i nadzór Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Koszalinie.
W ww. okresie nie wystąpiły przypadki długotrwałej przerwy w dostawie wody (trwającej ponad dobę) spowodowanej awarią oraz przypadki innych niż awaria powodów braku wody w sieci.

(dowód: akta kontroli str. 99-100, 374-376)

W celu zmniejszenia awaryjności sieci wodociągowej, a także w celu skrócenia czasu usuwania awarii Spółka w ww. okresie wykonała przedsięwzięcia na realizację których poniesiono wydatki w kwocie 520 tys. zł (środki własne). Były to następujące działania:
- kontrola i likwidacja nieautoryzowanych poborów wody,
- uruchomienie dyspozytorni do całodobowego specjalistycznego nadzoru (całodobowy dyżur pracowników), zapewniająca ciągły monitoring sieci z codziennym raportowaniem awarii i wycieków,
- pełna automatyzacja pracy ujęcia i SUW w Łazach,

[39] Kontrola wycieku na magistrali Koszalin – Mścice – Mielno oraz na sieci wodociągowej (woda uzdatniona) w miejscowościach Chłopy, Łazy, Mielenko, Mielno, Unieście.

- kontrola ilości wody i kierunków przepływu wody zakupionej z MWiK w Koszalinie i z ujęcia własnego z SUW w Łazach,
- kontrola ciśnienia wody w punktach pomiarowych, montaż armatury odcinającej – zdalnie sterowanej, w tym sterowanie i kontrola przepływem,
- projekt modernizacji magistrali Koszalin – Mielno,
- wykonana lokalizacja wycieków wody na sieci rozdzielczej oraz magistrali wodociągowej Koszalin-Mielno-Sarbinowo,
- wykonane inwestycje: budowa 2 komór „regulacyjnych" na magistrali wodociągowej wraz z montażem armatury regulacyjnej i pomiarowej, montaż zdalnej regulacji przepływu w komorze redukcyjnej w Koszalinie, przebudowa sieci wodociągowej z przyłączami w miejscowości Łazy, wymiana newralgicznych, awaryjnych odcinków sieci, montaż monitoringu automatycznego ciągłego z rejestracją zdarzeń.

(dowód: akta kontroli str. 374-376)

3.2 Nadzór nad zapewnieniem wymaganej jakości wody.

W Spółce nie opracowano wewnętrznych procedur, dotyczących monitorowania jakości wody.

(dowód: akta kontroli str. 374-376)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że Spółka prowadzi monitoring jakości wody w oparciu o uzgodnienia z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Koszalinie[40] oraz o rozporządzenie ws. jakości wody.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

Spółka corocznie uzgadniała harmonogram (punkty i częstotliwość poboru prób) z PPIS na lata 2015-2017. Aktualny plan poboru wody do badań został zaakceptowany przez PPIS w dniu 30.12.2016 r. W ww. harmonogramie ustalono: 11 punktów poboru wody podawanej do sieci na terenie Gminy (w tym 3 punkty w Mielnie, po 2 punkty w Gąskach i w Łazach, po 1 punkcie w Mielenku, w Sarbinowie, Niegoszczy i w Chłopach) oraz 3 punkty poboru wody na sieci wodociągowej.
Częstotliwość pobierania próbek monitoringu Spółki była ustalona w oparciu o harmonogram zewnętrzny badań wody PPIS tak, aby badania były równomiernie rozłożone w czasie i nie pokrywały się. W latach 2015-2017 harmonogram przewidywał częstotliwość poboru próbek odpowiednio w ciągu roku: 2, 3, 4 (dla wody z ujęcia) i 17, 19, 17 (dla wody podawanej do sieci po uzdatnieniu). Zgodnie z harmonogramem dokonano następującą ilość poboru prób:
- dla wody pobranej z ujęcia: 2 (2015 r.), 3 (2016 r.), 1 (I kwartał 2017 r.)
- dla wody podawanej do sieci: 17 (2015 r.), 19 92016 r.) i 17 (I kwartał 2017 r.),
- dla wody na sieci: 7 (2015 r.), 8 (2016 r.) i 2 (I kwartał 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 120-121, 374-376)

Zakres badań wody przeprowadzanych w ramach monitoringu kontrolnego i przeglądowego był zgodny z rozporządzeniem ws. jakości wody. Został on zaktualizowany (w uzgodnieniu z PPIS) w roku 2016 wraz z ustaleniem harmonogramu poboru wody na ten rok i obejmował wskaźniki: jon amonowy (NH4+), barwa, przewodność, escherichia coli, bakterie grupy coli, stężenie jonów wodoru (pH), zapach, smak, mętność (monitoring kontrolny), escherichia coli, enterokoki, bakterie grupy coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 220C po 72h, akryloamid, antymon, arsen, azotany, azotyny, benzen, benzo(a)piren, bor, bromiany, chlorek winylu, chrom, cyjanki, 1,2-dichloroetan, epichlorohydryna, fluorki, kadm, miedź, nikiel, ołów, pestycydy, selen, rtęć, amonowy jon, barwa, aluminium, chlorki, mangan, ogólny węgiel organiczny, siarczany, sód, żelazo, mętność, stężenie jonów wodoru (pH),

[40] Dalej: „PPIS"

przewodność, smak, zapach, sumy: pestycydów, trichloroetenu i tetra chloroetenu, wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA), trihalometanów (THM) (monitoring przeglądowy).

(dowód: akta kontroli str. 374-376, 583)

W latach 2015-2017 (do 31.03) Spółka nie prowadziła monitoringu zawartości substancji promieniotwórczych w wodzie.

(dowód: akta kontroli str. 374-376)

Prezes wyjaśniła, że w dniu 20.06.2017 r. została pobrana woda z 2 studni głębinowych SUW w Łazach przez akredytowane laboratorium Arques z Chodzieży w celu zbadania obecności substancji promieniotwórczych w zakresie monitoringu wstępnego: radonu, izotopów radu Ra-226 i Ra 228 oraz trytu.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

W latach 2015-2017 (I kwartał) ww. badania wody przeprowadzane były przez certyfikowane laboratoria J.S. Hamilton Poland S.A. Oddział w Szczecinie (od 1.01.2015 r. do 31.01.2016 r.) i Arques sp. z o.o. z Chodzieży (od 1.02.2016r.). Ww. laboratoria w całym ww. okresie 2015 – 2017 (I kw.) posiadały zatwierdzony przez PPIS system jakości prowadzonych badań wody.

(dowód: akta kontroli str. 150, 374-378)

Analiza 20 sprawozdań z badań przeprowadzonych w 2015 r. i 2016 r. wykazała, że sprawozdania z badań były sporządzane przez laboratoria średnio w ciągu 15 dni (od 8 do 24 dni) od daty pobrania próbek. oraz przekazywane do Spółki średnio w ciągu 3 dni (od 0 do 7 dni) od daty sporządzenia badań. Spółka przekazywała ww. sprawozdania średnio w ciągu 6 dni (od 0 do 18 dni) od dnia ich otrzymania. W 6 przypadkach sprawozdania z jakości wody były przekazywane PPIS w terminie powyżej 7 dni od dnia ich sporządzenia.
Ocena jakości wody została wydana w 5 z 20 ww. przypadków. Oceny przekazywane były Spółce przez PPIS średnio w ciągu 15 dni od przekazania przez Spółkę ww. wyników badań.

(dowód: akta kontroli str. 583)

W latach 2015-2017 (I kwartał) zgodnie z harmonogramem monitoringu wewnętrznego Spółki przeprowadzono następującą ilość badań:
- dla wody pobranej z ujęcia: 2 (2015 r.), 3 (2016 r.), 1 (I kwartał 2017 r.)
- dla wody podawanej do sieci: 17 (2015 r.), 19 92016 r.) i 4 (I kwartał 2017 r.), z tego: na sieci: 7 (2015 r.), 8 (2016 r.) i 2 (I kwartał 2017 r.), i w budynkach u odbiorców: 10 (2015 r.), 11 (2016 r.) i 2 (I kwartał 2017 r.),

Na podstawie ww. badań:
- nie stwierdzono przekroczenia jakiegokolwiek z ww. parametrów jakości wody,
- PPIS dokonał 15 ocen jakości wody stwierdzając w każdym przypadku jej przydatność do spożycia.

(dowód: akta kontroli str. 120-121, 508-513)

W ww. okresie PPIS na podstawie przeprowadzonych badań jakości wody w ramach kontroli urzędowej wydał w dniu 24.08.2015 r. (po stwierdzeniu w próbce wody pobranej w SUW w Łazach obecność 4 jednostek bakterii coli) decyzję nr 829/15 o warunkowej przydatności wody przeznaczonej do spożycia. W ww. decyzji PPIS nakazał: doprowadzić jakość wody do spożycia przez ludzi w zakresie wskaźników mikrobiologicznych do obowiązujących wymagań, powiadomić PPIS o podjętych działaniach naprawczych oraz mieszkańców o jakości wody dostarczanej z SUW w Łazach. W dniu 25.08.2015r. uzyskano poprawę jakości wody przeznaczonej do spożycia i PPIS wydał orzeczenie o jej przydatności do spożycia, stąd Spółka nie informowała o podejmowanych planowanych działaniach naprawczych.

(dowód: akta kontroli str. 150, 508-513)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że działanie Spółki w ww. przypadku polegało na zaprzestaniu dystrybucji wody ze stacji SUW Łazy, przełączenia zasuw umożliwiających zaopatrzenie mieszkańców w wodę ze źródła wody pochodzącej od MWiK Koszalin. Następnego dnia PPIS dokonał ponownego poboru wody i na podstawie uzyskanych wyników stwierdził przydatność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

W latach 2015-2017 (I kwartał) Spółka nie występowała do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego za pośrednictwem PPIS z wnioskiem o zgodę na odstępstwo od wymagań chemicznych jakim powinna odpowiadać woda, ponieważ nie wystąpiły okoliczności mogące spowodować zmianę jakości wody wodociągowej. W ww. okresie nie przeprowadzano badań jakość wody surowej (przed uzdatnieniem) i nie podejmowano działań w celu poprawy jakości wody ujmowanej.

(dowód: akta kontroli str. 374-376)

Prezes wyjaśniła, że Spółka nie podejmowała działań w celu poprawy jakości wody ujmowanej, ponieważ spełnia ona wszystkie normy.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

Prowadzona przez Spółkę w latach 2015-2017 (I kwartał) technologia uzdatniania nie ulegała zmianom i polegała na ujmowaniu wody w studniach głębinowych, napowietrzaniu wody, wytrącaniu żelaza i związków manganu na filtrze ciśnieniowym, podawaniu wody zestawem pompowym poprzez zbiornik retencyjny do sieci wodociągowej. Materiały i wyroby używane do uzdatniania wody posiadały pozytywną ocenę higieniczną PPIS nr PS-N-HK-4401-95/12 z dnia 16.07.2012 r. Spółka w ww. okresie nie dezynfekowała ujmowanej wody.

(dowód: akta kontroli str. 141, 374-376)

Wioletta Dymecka wyjaśniła, że uzdatniania woda nie wymaga dezynfekcji stałej. Jednakże w przypadku wystąpienia skażenia bakteriologicznego, woda może być dezynfekowana wodnym roztworem podchlorynu sodu. Od roku 2012 takiej konieczności nie było.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

Spółka przekazywała informację o jakości wody za pośrednictwem swojej strony internetowej[41], gdzie zamieszczane były wyniki bieżącej kontroli PPIS prowadzonej na podstawie badań przeprowadzonych przez akredytowane laboratorium w ramach monitoringu wewnętrznego jak również badań przeprowadzonych przez PPIS samodzielnie na terenie Gminy. Informacje na ww. temat przekazywano do Burmistrza raz do roku we wniosku taryfowym.
W latach 2015-2017 (I kwartał) nie wystąpiło przerwanie dostaw wody do odbiorców usług i nie było potrzeby podawania informacji o jakości wody niespełniającej wymagań wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W ww. okresie w Spółce obowiązywała „Instrukcja postępowania na wypadek pogorszenia się jakości wody przeznaczonej do spożycia na obszarze działania ZWK sp. z o.o.", zawierająca, m.in. opis: działań w przypadku skażenia wody i awarii sieci.

(dowód: akta kontroli str. 374-376, 503-507)

Prezes poinformowała, że problemem jaki napotyka przedsiębiorstwo w realizacji zadania zaopatrzenia w wodę o wymaganej jakości jest sezonowość korzystania z około 2000 obiektów (tylko w przez 2-3 miesiące sezonu letniego) do celów

[41] http://zwk.com.pl

mieszkalnych i działalności związanej z wynajmem lub na cele działalności pensjonatowo-hotelarskiej oraz gastronomii. Poza sezonem letnim przez około 9-10 miesięcy obiekty te są zamieszkałe sporadycznie bądź zamknięte na stałe. Może mieć to wpływ na problemy z jakością wody na wewnętrznej instalacji wodociągowej u odbiorcy podczas uruchamiania obiektów po dłuższej przerwie. W związku z tym Spółka stosuje prewencyjnie następujące działania:
- na etapie zawierania umowy: informowanie odbiorców usług o konieczności (przy okresie niewykorzystywania obiektu dłuższym niż 10 dni) przepłukania wewnętrznej instalacji wodociągowej na obiekcie przed rozpoczęciem korzystania z niej do celów spożycia przez ludzi,
- podczas uruchamiania obiektu po dłuższej przerwie: sprawdzanie urządzeń pomiarowych oraz płukanie przyłączy wodociągowych w celu usunięcia wody, która mogła stać podczas okresu niewykorzystywania przez właściciela nieruchomości,
- podczas bieżących wizyt u odbiorcy usług (w trakcie uruchomienie przyłącza, wymiany legalizacyjnej urządzeń, kontroli): sprawdzanie sposobu użytkowania i konserwacji urządzeń zamontowanych na wewnętrznej instalacji wodociągowej u odbiorcy (np. czy wkłady filtrów są systematycznie wymieniane) oraz zalecanie demontażu urządzenia zanieczyszczonego lub wadliwie konserwowanego w celu dostarczania do nieruchomości wody o jakości, którą zapewnia sieć wodociągowa.

(dowód: akta kontroli str. 145-152)

W celu ochrony infrastruktury wodociągowej (ujęcie wody w Łazach, zbiornik retencyjny wody) przed sytuacją kryzysową, Spółka stosownie do art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 26 kwietnia o zarządzaniu kryzysowym[42], podejmowała następujące działania: uruchomienie instalacji alarmowej i video-monitoringu, całodobowa obserwacja oraz opracowanie planów ochrony ww. obiektów w uzgodnieniu z Komendantem Wojewódzkim Policji w Szczecinie.

(dowód: akta kontroli str. 152)

3.3 Pozostałe zagadnienia.

W latach 2015-2017 (I kwartał) Spółka była kontrolowana w zakresie działalności związanej ze zbiorowym zaopatrzeniem w wodę przez Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów[43]. W okresie od 1.04.2012 r. do 29.04.2015 r. UOKiK prowadził postępowanie wyjaśniające, a od 30.04. do 12.12.2015 r. postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przedmiotem postępowań były zapisy zawarte w treści umów o zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, stosowanych przez Spółkę w okresie od 1.04.2012 r. do 19.11.2014 r.
W decyzji RGD nr 10/2015 z 17.12.2015 r.:
- stwierdzono stosowanie w ww. umowach postanowień w zakresie warunków wypowiedzenia umowy niezgodnych z art. 6 ust. 3 pkt 6 i art. 8 ust. 1 uzw oraz naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w zakresie praw i obowiązków stron dotyczących standardów i terminów rozpatrywania reklamacji i ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków,
- zobowiązano Spółkę do uzupełnienia do 31.01.2016 r. wzorców umownych o brakujące postanowienia oraz usunięcia do 30.06.2016 r. skutków naruszeń w zawartych już umowach.

(dowód: akta kontroli str. 514-532)

Spółka udzieliła w dniu 28.07.2016 r. informacji o wprowadzeniu do stosowania z dniem 17.12.2015 r. nowego wzorca umów spełniającego wymogi uzw oraz

[42] Dz. U. z 2017 r. poz. 209.
[43] UOKiK

częściowym wykonaniem zalecenia zmian już zawartych umów. Wg stanu na dzień 30.06.2016 r. propozycje zmian do umowy (lub nowych umów) doręczono 772 z 2.139 odbiorców, a z 501 z nich zostało podpisanych przez obie strony. Prezes zwróciła się z prośbą o przedłużenie wykonania ww. zalecenia ze względu na m.in. prace wdrożeniowe oprogramowania Woda Millennium w 2016 r. i zadeklarowała pełną realizację zobowiązań nałożonych przez UOKiK do dnia 30.09.2016 r.
Pismem z dnia 31.10.2016 r. Spółka poinformowała o doręczeniu do dnia 30.09.2016 r. we wszystkim wymaganych przypadkach (2.139 odbiorców) propozycji zmian, z czego 1209 umów zostało podpisanych.

(dowód: akta kontroli str. 533-539)

W dniach 22.04.2015 r., 6.10.2015 i 23.02.2016 r. PPIS przeprowadził kontrolę planową funkcjonowania ujęcia i SUW w Łazach. W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli str. 559-571)

W latach 2015-2017 (I kwartał) do Spółki nie wpływały skargi w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę. W ww. okresie Spółka prowadziła kontrole urządzeń wodociągowych, tj. kontrole, o których mowa w art. 7 pkt 2 uzw, w wyniku których, m.in.:
- w 26 przypadkach – wskazano, że wodomierz wykonuje pomiar nieprawidłowo lub się zatrzymał (wodomierze wysłano do reklamacji, a odbiorcy naliczono zużycie zgodnie z umową),
- w 52 przypadkach – wskazano, że wodomierz został uszkodzony przez niskie temperatury (na skutek różnych przypadków), z winy odbiorcy usług, który nie zabezpieczył urządzenia wodomierzowego przed działania warunków atmosferycznych lub działania osób trzecich) – odbiorca został obciążony za uszkodzony wodomierz i koszt pracy pracowników. Odbiorcy naliczono zużycie zgodnie z umową.
- w 15 przypadkach – stwierdzono nieprawidłową pracę nakładki radiowej na wodomierzu, została wymieniona u odbiorcy na nową, a wadliwie działającą wysłano do reklamacji,
- w 15 przypadkach – przekazano zalecenia przebudowy instalacji wodociągowych u odbiorcy w celu dostosowania do aktualnych przepisów,
- w 5 przypadkach – stwierdzono, że nakładka radiowa na wodomierzu nie działa z winy odbiorcy usług (niezabezpieczenie urządzenia wodomierzowego przed działania warunków atmosferycznych lub działania osób trzecich) – odbiorca został obciążony za uszkodzony moduł radiowy i pracę pracowników,
- w 1 przypadku – złożono[44] zawiadomienie z powodu odmowy[45] pracownikom Spółki dostępu do urządzeń w celu wykonywania czynności służbowych (w art. 28 ust. 2 uzw).

(dowód: akta kontroli str. 374-376)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W 6 przypadkach, sprawozdania z badan jakości wody były przekazywane PPIS w terminie powyżej 7 dni roboczych od dnia sporządzenia sprawozdania, co było niezgodne z §5 pkt 9 rozporządzenia ws. jakości wody.

Ww. dotyczy sprawozdań z badań:
- nr 1201/711/2016 z 2.01.2017 r. (data przekazania PPIS 18.01.2017), nr 1078/634/2016 z 1.12.2016 r. (przekazano 13.12.2016 r.), nr 997/592/2016 z

[44] W dniu 28.03.2017 r.
[45] W dniu 10.01.2017 r.

2.11.2016 r. (przekazano 21.11.2016 r.), nr 764/458/2016 z 12.09.2016 r. (przekazano 22.09.2016 r.), nr 422/256/2016 z 31.05.2016 r. (przekazano 10.06.2016 r.) i nr 422/254/2016 z 31.05.2016 r. (przekazano 11.06.2016 r.).

(dowód: akta kontroli str. 583)

Prezes oświadczyła, że Spółka mogła zachować 7-dniowy termin przekazania sprawozdania jedynie w 2 z 6 ww. przypadków ze względu na późny termin otrzymania z laboratorium pozostałych 4 sprawozdań. W tych 2 przypadkach (sprawozdania z badań nr 1201/711/2016 oraz 997/592/2016) przekroczenie terminu ich przekazania do PPIS nastąpiło z powodu trwającego postępowania przetargowego dotyczącego naszej inwestycji tj. rozbudowy i modernizacji oczyszczalni ścieków w Unieściu (wartość ok. 24 min złotych). Pracownicy odpowiedzialni m.in. za nadzór nad jakością wody i przekazywanie sprawozdań byli zaangażowani bezpośrednio w procedurę przetargową. W pierwszych dniach listopada 2016 r. był pierwszy termin składania ofert, trwało więc bardzo pracochłonne odpowiadanie na zapytania potencjalnych oferentów, a pod koniec stycznia dokonano wyboru najkorzystniejszej oferty poprzedzonego rozpatrzeniem i analizą, aż 13-tu kilkuset stronicowych ofert. Ww. pracownicy pracowali wielokrotnie po godzinach pracy i w dni wolne, aby dotrzymać terminów i procedur finansowanej ze środków UE inwestycji, dlatego nie wysłano sprawozdań w ciągu 7 dni. W związku z wymaganiami prawa, czyli koniecznością przekazywania sprawozdań w ciągu 7 dni od daty sporządzenia sprawozdania, Spółka zweryfikuje dotychczasowe procedury i uzgodni z laboratorium inny sposób dostarczania sprawozdań.

(dowód: akta kontroli str. 584)

Ocena cząstkowa

Sprawowany przez Spółkę nadzór nad wypełnianiem zadań w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę był skuteczny i zapewniał dostarczanie wody odpowiedniej jakości, w wystarczającej ilości i pod odpowiednim ciśnieniem. Sieć wodociągowa była poddawana przeglądom określonymw art. 61 pkt 2 i art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane. Eko-P. zapewniało wykonywanie wymaganych badań jakości wody przez certyfikowane laboratoria, zgodnie z harmonogramem monitoringu, a ich wyniki przedstawiało do publicznej wiadomości za pośrednictwem własnej stronie internetowej. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła nieterminowego przekazywania PPIS sprawozdań z ww. badań.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK[46], wnosi o:

1. Usunięcie w umowach o zaopatrzenie w wodę zapisów w zakresie warunków wypowiedzenia umowy niezgodnych z art. 6 ust. 3 pkt 6 i art. 8 ust. 1 uzw.
2. Umieszczenie w umowach o zaopatrzenie w wodę, zawartych w 2015 r. rzetelnej i pełnej informacji w zakresie praw i obowiązków stron dotyczących standardów i terminów rozpatrywania reklamacji i ustaleń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków, wymaganych art. 6 ust. 3 pkt 3 i 5 uzw.
3. Opracowanie i zatwierdzenie do stosowania regulaminu organizacyjnego Spółki lub dokonanie korekty zakresów czynności pracowników, zajmujących się działalnością związaną ze świadczeniem usług w zakresie zaopatrzenia w wodę.

[46] Dz.U. z 2017 r. poz. 524. Dalej ustawa o NIK

4. Podjęcie działań zapewniających terminowe przesyłanie PPIS sprawozdań z badań jakości wody.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 25 sierpnia 2017 r.

Kontroler
Maciej Mikulski
Główny specjalista k.p.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor

[liczba dni]